Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19974

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i (DKÖ), bireylerin di? hekimli?i uygulamalar?na yönelik ya?ad??? kayg? ve korku düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. 2003 y?l?nda ?nanç, Çelik ve Görgün taraf?ndan Türk popülasyonu için geçerlik ve güvenirlik çal??malar? tamamlanarak kullan?ma sunulmu?tur. Ölçek, dental fobi seviyesinin h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?layan, 12 maddeden olu?an tek boyutlu bir yap?ya sahiptir.

DKÖ, di? hekimli?i randevular?ndan kaç?nma davran??lar?n?n ve tedaviye yönelik olumsuz duygusal tepkilerin ?iddetini ölçmeyi hedefler. Derecelendirme sistemi 4'lü Likert format?ndad?r ve yüksek puanlar, klinik olarak anlaml? yüksek korku düzeyini i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Di? Hekimli?i Korkusu, Faktör Analizi, Corah Di? Hekimli?i Kayg?s? Ölçe?i, Kayg?, Likert, Cronbach Alfa, Dental Fobi.

Yazarlar

Banu Yazgan ?nanç, Mustafa Çelik, Hasan Görgün

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin di? hekimli?i ortam?na, tedavi süreçlerine veya di? hekimlerine kar?? duyduklar? spesifik korku ve kayg? seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, yüksek düzeyde **dental fobi** ya?ayan bireyleri tan?mlama ve uygun müdahale stratejileri geli?tirme imkan? sunar.

DKÖ, Türk kültürüne özgü bir ba?lamda geli?tirilmi? olup, di? hekimli?i korkusunun yayg?nl???n? ve ?iddetini saptamak için tasarlanm??t?r. Bu sayede koruyucu ruh sa?l??? programlar?n?n ve di? hekimli?i e?itiminde hasta yönetimi stratejilerinin planlanmas?na bilimsel zemin olu?turulmu?tur.

Yap?

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i (DKÖ), kuramsal olarak **tek boyutlu** bir yap?ya sahiptir ve do?rudan "Di? Hekimli?i Korkusu" (Dental Fear) yap?s?n? ölçer. Bu yap?, di? tedavisi s?ras?nda veya öncesinde ya?anan yo?un anksiyete, kaç?nma davran??lar? ve fizyolojik tepkilerin genel ?iddetini kapsar.

Ölçek, toplam 12 madde arac?l???yla bireyin di? hekimli?i ile ilgili çe?itli durumlara verdi?i duygusal ve bili?sel tepkileri de?erlendirir. Ölçekten elde edilen toplam puan, bireyin genel dental

ARABPSYCHOLOGY.COM

korku seviyesini temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, hem yap?sal hem de benzer ölçekler aç?s?ndan incelenmi?tir. **Yap? geçerli?i** için temel bile?enler faktör analizi uygulanm??t?r ve bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan tek boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir.

Benzer Ölçekler Geçerli?i (uyum geçerli?i) için, alanda yayg?n olarak kullan?lan Corah'?n Di? Hekimli?i Kayg?s? Ölçe?i (CDAS) referans al?nm??t?r. Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i (DKÖ) ile CDAS'nin toplam puanlar? aras?ndaki korelasyon katsay?s? .53 olarak bulunmu?tur. Bu orta düzeyde güçlü pozitif korelasyon, DKÖ'nün dental kayg? ve korku yap?s?n? ölçmekte CDAS ile ba?ar?l? bir uyum sergiledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

DKÖ'nün güvenirlik düzeyi, yüksek iç tutarl?l?k de?erleri ile kan?tlanm??t?r. Ölçe?in iç tutarl???n? saptamak amac?yla hesaplanan **Cronbach Alfa** katsay?s? .90 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçmekte yüksek derecede tutarl? oldu?unu gösterir.

Ayr?ca, **test yar?lama tekni?i** kullan?larak elde edilen iki yar?m güvenirlik katsay?s? .88 olarak belirlenmi?tir. Madde toplam korelasyonlar? ise .54 ile .71 aras?nda de?i?mektedir. Tüm bu istatistiksel de?erler, DKÖ'nün yüksek güvenirlik düzeyine sahip oldu?unu ve tekrarl? ölçümlerde tutarl? sonuçlar verece?ini dü?ündürmektedir.

Faktör Analizi

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i'nin yap? geçerli?i, **temel bile?enler faktör analizi** uygulanarak incelenmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in 12 madde ile temsil edilen **tek boyutlu** bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu do?rulam??t?r. Bu sonuç, DKÖ'nün karma??k alt boyutlar yerine, genel dental korku ?iddetini ölçmeye odakland???n? göstermektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Türkçe adaptasyon ve geli?tirme)

Format: 12 maddeden olu?an, tek boyutlu, kendini de?erlendirme ölçe?idir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve ergenler (genel popülasyon)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Age Group: Orijinal çal??ma üniversite ö?rencileri üzerinde yap?ld??? için, genellikle 18 ya? ve üzeri popülasyon için uygundur.

Population Details: Ölçek, **dental fobi** ya?ayan veya ya?amayan geni? bir kitleye uygulanabilir. Klinik veya akademik ara?t?rmalarda kullan?labilir.

Test Methodology: 4'lü Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r:

1 = Hiç bana uymuyor
2 = Biraz bana uyuyor
3 = Oldukça bana uyuyor
4 = Tamamen bana uyuyor

Ölçekten al?nan toplam puan, bireyin korku düzeyini yans?t?r.

Anahtar Kelimeler

Dental Fobi, Psikometrik Ölçek, Güvenirlik, Di? Tedavisi Kayg?s?, Ölçek Geli?tirme, Tek Boyutlu Yap?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: banuyazgan.inanc@toros.edu.tr (Sorumlu Yazar: Banu Yazgan ?nanç)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek 2003 y?l?nda geli?tirilmi? ve yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Banu Yazgan ?nanç ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: tebd.gazi.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: dis-hekimligi-korkusu-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

?nanç, B. Y., Çelik, M. ve Görgün, H. (2003). Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Türk E?itim Bilimleri Dergisi, 1*(1), 43-51.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Di? Hekimli?i Korkusu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynak içeri?inde ölçe?i olu?turan 12 maddenin tam listesi yer almamaktad?r. Maddelere eri?im ve ölçe?in tam metni için yay?mlanm?? olan makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM